33e jaar. — Nr 91. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 1 Augustus 1908.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De POSTRIJDER verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Abonnement :

Drie maal perweek : 6 fr. per jaar
Twee » 5 »
Een » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen

De abonnementen zijn vooruit betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 1 AUGUSTUS 1908.

Onzijdig of Kleurloos.

Meer dan eens hoort men, ten tijde van kiezing, zekere lieden zeggen : Ik bemoei mij niet met de politiek. 't Kan mij weinig schillen, enz. enz., wat de uitslag der stemmen weze.

En nochtans in den hevigen strijd onzer dagen mag geen enkel katholiek onverschillig blijven. Neen, hij die zijne christene plichten volbrengt, mag er niet onbekommerd bij blijven.

Wij moeten kleur kiezen, wij moeten strijden zoolang de kristene waarheid wordt bevochten.

Het zoogezegd onzijdig of kleurloos blijven is reeds partij kiezen tegen God en zijne Kerk, tegen de waarheid, want Hem en Haar moeten wij voorstaan.

Wie verlangt een dienaar, die, wanneer zijn huis en erve door bandieten wordt overvallen, van achter hoek of kant, rustig zou toezien hoe het afloopen gaat, tot zich zelven zeggende : wat raakt het mij, ik wil in deze zaak geene partij kiezen het gaat gelijk het gaan wil !

Niemand, want allen eischen, en dit te recht, dat die dienaar werkdadig optreden tot verdediging hunner belangen. En men merke wel op dat er hier spraak is van een dienaar, die vrij is u te verlaten om een ander te gaan dienen, maar tegenover God en de waarheid hebben wij de vrijheid niet.

Onzijdig zijn is een verraad, gepleegd aan de gewichtigste zaak, welke een katholiek verplicht is, een liberaal uitvindsel uit politieke berekening.

Langen tijd hebben de liberalen hiermede talrijke lieden misleid, lieden die de zaak niet rijpelijk genoeg overwegen.

Op onze dagen kan de strijdende Kerk Gods, kan de katholieke partij geene mannen gebruiken — men laten ons toe het te zeggen — die noch mossel noch visch willen zijn, alle strijdbare mannen en jongelingen worden opgeroepen tot verdediging der christene leerstelsels van den godsdienst, welke alleen onze samenleving, door liberaal en socialist met ondergang bedreigd, redden kunnen.

Wij zouden eens willen zien of de liberalen, die nu zoo driftig God en zijne Kerk bevechten en daardoor de socialisten altijd meer en meer versterken, op den dag dat hunne eigendommen, hunne geldkas zullen worden aangevallen, dan ook zullen onzijdig blijven en zeggen : Ik wil in deze zaak geene partij kiezen, ik bekommer er mij niet om, het gaat maar gelijk het gaat !

Indien dat eens mochte gebeuren, 't geene wij niet wenschen, dan zouden de liberalen toch 't zwijgen aan hun hebben. Immers 't zijn zij die de roode hebzuchtigen door hunne scholen zonder God kunstmatig hebben gekweekt en pachter Anseele bekende het : De officieele scholen zonder God zijn kweeknesten voor 't socialismus.

Nu geen wonder toch, in die scholen wordt al het mogelijke gedaan om den godsdienstzin in 't hart van den mensch te verdooven en aldus het behoud van alle gezag en orde, den heilzamen invloed der 10 geboden Gods uit het maatschappelijk leven te verdringen !

In verlof.

't Is ontbetwistbaar dat dit woord op de jeugd een opwekkenden indruk maakt. Hoe heerlijk ! vier, vijf, zes, ja zeven weken geen school, niets te doen ! vrij ... als een vogel !

Maar niet min waar is 't dat het gedacht alleen aan dit verlof reeds vele ouders den schrik op het lijf jaagt. Vijf-zes weken lang de jongens t' huis, waar ze lastig zijn en niets te doen hebben !

Als 't schoon weder is, dan gaat het nog half en half, ze vliegen de straat op en men wordt ze 't huis maar gewaar als 't middagmaal is. Maar als 't regent, dan is 't een ander paar mouwen.

Ik aanveerd dat er uitzonderingen zijn, maar nochtans wat eer stemming onder de ouders, eene verpletterende meerderheid zou kiezen van eene ruime inkorting van 't verlof.

En als men na een paar weken de jongens langs de straten ziet flenteren, dan zou men denken dat deze er genoeg van hebben en zich vervelen en dat ze alle gelegenheid, hoe klein ook, gebruiken om wat verandering te brengen in het eentonig, vervelend... verlof. Ze weten geen weg met hun tijd, en verlangen van herte naar... verandering.

Verre van ons te willen houden staan dat leeraars en onderwijzers geene rust noodig hebben, maar 't is mij niet zelden gebeurd er ook te ontmoeten die zich verveelden en naar het einde van den vacantietijd verlangden.

Ontwijfelbaar zeker hier om te toonen hoe moeilijk het is voor de ouders hunne kinders, weken lang bezigheid te verschaffen. Weinig leerlingen zijn er die den verloftijd gebruiken voor d'eene of d'andere studie. Kan dit niet meer in voege worden gebracht !

Ware er geen middel gezamentlijke wandelingen in te richten met het doel kennis van bloemen, planten, vogels, dieren, insecten, enz. aan te leeren, wat onder de jeugd grooten lust verwekken zou en tevens een nuttig werk ware ! Bezoeken van merkwaardigheden in den omtrek, ware niet minder te prijzen.

Dat zou de jongens niet verplichten hunne toevlucht te nemen tot straatschenderijen, waartoe velen nu worden aangewakkerd door het voorbeeld van anderen, met welke zij best nooit in aanraking zouden komen.

BUITENLAND.

Nederland. — DROEVIG ONGELUK. — Te Winsum in een woonscheepje goot eene vrouw petrool op haar smeulend vuur met het gewone duizend maal gezien gevolg dat de vlam opsloeg, de petroolkan ontplofte en de vrouw in een oogwenk in brand stond. Eerst toen men haar over boord wierp kon men de vlammen blusschen. Intusschen was de vrouw vreeselijk verbrand.

Eene andere vrouw schrok zoo zeer bij den aanblik der ongelukkige, dat zij bewusteloos neerzeeg en eenigen tijd later overleed.

Frankrijk. — GEHEIMZINNIGE MISDAAD TE PARIJS. — In den nacht van dinsdag tot woensdag werd de policie verwittigd dat in de rue Lauzin, wijk van den Combat, een lijk werd gevonden.

De policie vond inderdaad een man levenloos ter plaatse. Het scheen een werkman van een 30tal jaren, en lag op den rug met gekruiste armen. Zijn hemd en zijne onderveest waren wijd geopend en lieten een deel zijner borst zien. Hij had negen messteken bekomen, die de longen verscheurd en verschillende ribben gebroken hadden. Geene bloedsporen waren te bespeuren rond het lijk, zoodat men veronderstelt dat het elders daar gebracht werd.

De moordenaars hadden met een inzicht dat men niet kent, naast het lijk een klein poppetje in caoutchouc, gekleed met een rood wollen lijfvetje, gelegd.

— DE JURYLEDEN VAN PAS-DE-CALAIS VRAGEN HET BEHOUD DER DOODSTRAF. — De jurylieden van Pas-de-Calais hebben den volgenden wensch gevormd en geteekend, gericht aan de parlementaire kommissie gelast met het onderzoek van het voorstel over het behoud der doodstraf :

De jurylieden van den 2e trimester van den zittijd van Pas-de-Calais, ten zeerste ontroerd door het hernemen der misdaden tegen den eigendom en tegen de personen dezer streek, zooals de gruweldaden gepleegd door de bende van Hazebrouck, brengen met eenparige stemmen den wensch uit de doodstraf te behouden, en dezen te meer toegepast te zien.

Duitschland. — ZONNEVLEKKEN. — Aan een der Berlijnsche sterrewachten zijn dezer dagen weer twee nieuwe groepen zonnevlekken waargenomen : zij kwamen te voorschijn aan den oostelijken rant. Dit brengt het aantal groote zonnevlekkengroepen, welke gemakkelijk waar te nemen zijn, op vijf. Het verschijnsel is wel de moeite waard om er eens de aandacht op te vestigen.

— EEN BALLON IN EEN ONWEER. — Maandag middag is een nieuwe luchtballon van de Saksische vereeniging voor luchtscheepvaart door den bliksem getroffen. Het nieuwe luchtschip is gedoopt Zeppelin. Om 12 ure 's middags steeg de ballon op bij Dresden. In het schuitje zaten Dr Erzemann en professor Poeppel. Zij zouden twee dagen in het luchtruim blijven. Eenige uren na de opstijging zweefde de ballon boven Mittlachberg in Bohemen toen daar een hevig onweer uitbarstte. De ballon was toen 2600 meters hoog. Het is wonderlijk goed afgeloopen. De bliksem sloeg in het schuitje, zonder de inzittenden te wonden. Ook de ballon zelf bleef onbeschadigd. De luchtreizigers maakten na den slag toch maar zoo vlug mogelijk, dat zij de lucht uit kwamen, en in enkele minuten hadden zij 't lijf geborgen op den vasten grond.

— GEVAARLIJKE BANDIET. — De policie van Berlijn had onlangs de hand gelegd op zekeren Scott, die millioenen had verdiend door te speculeeren op de menschelijke lichtgeloovigheid. Hij moest Amerika ontvluchten om aan het gerecht te ontsnappen en vestigde zich toen in de omstreken van Berlijn. Daar lanceerde hij de onmogelijkste bedriegerijen, die hem 12 tot 1,500,000 fr. opbrachten.

Wegens nog onbekende redenen werd Scott door den onderzoeksrechter in vrijheid gesteld, mits eene borg van 125,000 fr. Men vermoedt dat de man die som in den brand gelaten en de vlucht genomen heeft.

Oostenrijk. — ONGELUKKEN IN DE BERGEN. — Uit Innsbruck wordt een gansche reeks van ongelukken in de bergen gemeld.

Van den Bettelwurf is Gustaaf Roch uit Dresden naar beneden gestort. Zijn lijk lag 100 m. diep in eene bijna ontoegankelijke rotsspleet.

Van het Tuxerjoch is de 25-jarige Johan Mareus, een Deen die in Innsbruck een betrekking had, bij het zoeken van edelweis naar beneden gestort. Hij is zwaar gekneusd.

De 19-jarige Ludwig Schrott uit Landeck is op een velotocht naar Strengen in de Rosannaschlucht gestort. Zijn lijk is reeds gevonden.

Turkije. — GOED NIEUWS UIT TURKIJE. — Abdul-Hamid-Khan, Sultan van Turkije, heeft dinsdag namiddag, in tegenwoordigheid van den Cheik Ul-Islam, op den Coran trouw aan de Grondwet gezworen.

De Cheik zal dien eed openbaar maken en er zich verantwoordelijk voor verklaren.

Het Ottomansch komiteit van het Verbond van den Vooruitgang (afdeeling Konstantinopel), heeft eene proklamatie verspreid, waarbij iedereen verzocht wordt zijne gewone bezigheden te hernemen en den eigendom en het leven van iedereen te eerbiedigen.

De Sultan heeft zes waardigheidsbekleeders uit zijne onmiddellijke omgeving ontslagen en vervangen door personen die de partij der Jong-Turken genegen zijn. Die beslissing heeft eenen allerbesten indruk gemaakt.

De bestuurder der militaire school, Ismail pacha, die de aspiranten-officieren strafte, omdat zij de nieuwe, vrijheidslievende gedachten toegedaan waren, en die oorzaak was dat de jonge, militaire studenten dreigden in opstand te komen, werd woensdag door den Sultan afgesteld en vervangen door eenen generaal die de sympathie der militaire studenten heeft omdat hij bekend staat als een hervormingsgezinde.

Men verzekert dat de partij der Jong-Turken in haar programma geschreven heeft, de teruggave van Palestina aan de Joden en de stichting van een Israelitisch rijk !!

De Jong-Turken houden woord ; zij toonen rechtzinnig te zijn en hun programma onverminkt na te leven.

De eerbiediging van alle natiën en alle geloofsbelijdenissen en de gelijkstelling van alle menschen staat in groote letteren geschreven.

Woensdag werd te Konstantinopel een musulman ter dood veroordeeld door eene bijzondere rechterlijke kommissie en gehangen omdat hij schuldig bevonden werd te Mitrovitza eenen kristene vermoord te hebben.

Hamali Bey, die onlangs benoemd werd tot minister van policie, is woensdag op verzoek der Jong-Turken door den Sultan afgesteld geworden.

De Ministers zijn woensdag in algemeene zitting bijeengekomen in de Porte en hebben langdurig beraadslaagd over aanstaande veranderingen in de openbare besturen.

Portugal. — GERUCHTEN AANGAANDE EEN REPUBLIKEINSCH KOMPLOT. — Eene stapelplaats van wapens en bommen is te Lissabon ontdekt geworden.

Talrijke personen werden woensdag door de policie aangehouden. Onder de aangehoudenen bevinden zich verscheidene officieren.

De geheime policie is op het spoor van eene groote samenzwering, ingericht door de republikeinen.

Italië. — DRAMA IN EEN PUT. — De vrouw Erminia Dellomaco, poogde op raadgeving van haren minnaar, zich van haren man te ontmaken. Zij vertelde hem dat haar moeder haar was verschenen in eenen droom en haar had onthuld dat een schat was verborgen in den tuin van het huis, in eenen pot. Haar man wilde dadelijk den schat opzoeken en daalde neer in den put, terwijl zijne vrouw hem weerhield met eene koord, gehecht aan haren gordel. Toen de man in de diepte was gekomen, liet de vrouw de koord los. Zij liet de ongelukkige in het water worstelen en om hulp roepen en wierp naar hem met steenen. Op de kreten snelden de geburen toe terwijl de vrouw zich haastig naar hare woonst begaf. De ongelukkige kon worden gered. De vrouw en haar minnaar werden aangehouden.

Japan. — EEN NIEUW EILAND. — De *France maritime* bericht de ontdekking van een tot dusver onbekend eiland in het noordelijk gedeelte van den stillen Oceaan.

Een Japannees, de in regeeringsdienst zijnde apotheker Nishimata, die eerst onlangs van het eiland, waaraan men den naam Nishigawa heeft gegeven, is teruggekeerd, geeft er de volgende beschrijving van.

Het eiland ligt ongeveer 240 zeemijlen van de kust van Formosa verwijderd, het is omgeven door vlakke riffen. Het water tusschen deze riffen en de kust is rijk aan verschillende soorten schelpdieren en paarlen, ook koraal komt hier in overvloed voor. Reusachtige massa's phosphorzure kalk op de riffen kunnen als kunstmatige meststof gedurende tientallen van jaren worden gebruikt. Het eiland schijnt een zeer gezond klimaat te hebben ; de flora is tropisch, wilde dieren, kruipdieren of vergiftige insekten heeft hij er niet aangetroffen.

De Japannees, die het eiland ontdekte, bemerkte op die plaats het eerst een dichte menigte van zoogenaamde Oadori-vogels ; hij lette daar in de eerste dagen niet op, totdat hij bemerkte, dat zij waardevolle veeren bezaten, en dus voor den handel in aanmerking kwamen. Zoodoende kwam hij op het eiland en nam het in bezit.

Amerika. — Een Belgische briefwisselaar schrijft uit Amerika de volgende feiten, door den telegraaf in Europa niet vermeld, en die nochthans verdienen opgenomen te worden in de katholieke bladen van België :

De twee groote partijen der Vereenigde Staten hebben onlangs hare vergaderingen gehouden om hare candidaten tot het president- en onderpresidentschap aan te duiden en aan het volk voor te stellen in de aanstaande novemberkiezingen. Zulke vergaderingen, volgens de lofelijke gewoonte in de Amerikaansche republiek, beginnen altijd met een gebed dat gezegd wordt door een daartoe uitgenoodigden geestelijke. Zou men dit nog mogelijk gelooven in ons kristelijk België, en zou men ergens in Europa deze eer toekennen aan katholieke geestelijken ? Welnu, in het vijf zesde protestantsche land van de Staten, is de republikeinsche samenkomst geopend geworden door eenen katholieken kerkvoogd, Mgr Muldoon, hulpbisschop van Chicago, onlangs benoemd als de eerste bisschop van het nieuwe bisdom van Rockford, Illinois, en de democratische vergadering in Denver, is insgelijks begonnen met een gebed door Mgr Keane, bisschop van Cheyenne, Wyoming. Noch ongeloovige, noch jood, noch protestant vond daar iets tegen te zeggen. Integendeel, al de leden namen er eerbiediglijk deel aan, of zij luisterden ten minste, met gebogen hoofd.

— De vermaarde schrijver Harris « Uncle Remus » is eenige weken vóór zijne dood, die onlangs plaats greep, in de katholieke kerk getreden.

— Sedert 1 Januari zijn er 26 protestantsche ministers tot Rome overgekomen. Meest allen bereiden zich tot het priesterschap. Nu kondigt men de bekeering aan van de overste van het groot protestansch St-Gabriel's klooster, van Peekskill, met twee harer medezusters. Men verwacht daar en elders nog veel terugstappen tot de « oude kerk ».

China. — DE RAMP IN DE CHINEESCHE ZEE. — De vreeselijke zeestorm die over de Chineesche kusten losbarstte, veroorzaakte meer schade en slachtoffers dan het orkaan van 1906.

Duizenden Chineezen zijn verdronken. Meer dan honderd Chineesche schepen zijn verloren. Te Canton werden de openbare tuinen verwoest. Talrijke woningen stortten in, de bewoners bedelvende. Duizenden Chineesche binnenschepen zijn verzwolgen. De Europeesche hodems hadden ook zeer te lijden.

BINNENLAND.

ANTIQUITEITEN, EXPERTIESEN, aankoop. Koopt insgelijks oude pianos clavecijns van de laatste eeuw.
Génie ZONDERVAN, de Lignestraat, 60, Brussel

BRUSSEL. — VERBOND. — Van verschillige zijden wordt gemeld dat het Verbond tusschen katholieken en onafhankelijken te Brussel eene afgedane zaak is.

Dat zal alle vrienden der goede zaak verheugen. Inderdaad dat verbond beteekent de winst van één en misschien van twee zetels te Brussel.

In 1906 bekwamen de onafhankelijken te Brussel 10,000 stemmen, bijna genoeg voor een zetel, en de katholieken hadden 1000 stemmen over.

Naar het schijnt zijn de voorwaarden van het verbond de volgende : de onafhankelijken zouden eene zekere plaats bekomen en eene wisselvallige plaats op de gemeenzame lijst.

— Reeds zeer lang is het gekend en bewezen dat de **Biscuits Parein** de fijnste en de keurigste zijn. Tot overtuiging, proef de specialiteiten, zooals : Petit Beurre ; Bruxelles Kermesse ; Rachel ; Langue de chat ; Van Dyck ; enz. enz.

— In de kelderkeuken van een wisselagent te St-Gillis, had eene gasontploffing plaats, die een concierge zwaar kwetste en voor 4000 fr. schade aanrichtte.

— Een wisselagent van Brussel, die zich naar de Noordstatie begaf om er den trein naar Zwitserland te nemen, bevond bij zijne aankomst in de statie, dat zijne brieventesch, met 1000 fr., twee koupons van den ijzerenweg en handelspapieren, verdwenen was. Hij diende onmiddelijk eene klacht in bij de policie en keerde naar huis om ander geld te halen. Hij was niet weinig verbaasd, toen hij daar aankwam, de brieventesch in de brievenbus te vinden. Maar de 1000 fr. waren er uit.

— EERLIJKE EN DROEVE ZAAK. — Te St-Joosten-Noode bij Brussel is een officieele onderwijzer aangehouden wegens onzedelijke feiten in zijne klas.

Wij hebben van deze zaak nog niet gesproken omdat wij geene verdenking wilden werpen op iemand, die nog niet plichtig bevonden was ; maar nu heeft de verdachte bekend ; de zaak is dus klaar.

Ziehier hoe zij aan den dag kwam :

Een werkman, die wegens zijn werk zich op straat bevond, betrapte er zijn zoontje, en vroeg hem uitleg, waarom het de school ontdook. Door vragen gepraamd, vertelde het kind dingen, welke den vader de haren deden ten berge rijzen.

De vader begaf zich dadelijk naar de school, sprak den onderwijzer aan en diende hem eene rammeling toe. De onderwijzer legde klacht bij de policie ; de vader werd geroepen en deed uiteen waarom hij den onderwijzer een pak slagen had toegediend.

Een onderzoek werd geopend. Daaruit bleek dat de ergerlijke feiten sedert 5 1/2 maanden duurden. De onderwijzer werd vastgezet.

LATER. — Het onderzoek duurt voort. Reeds een twaalftal kinderen werden ondervraagd en deze brachten inderdaad walgelijke bijzonderheden aan den dag over het gedrag van den aangehouden onderwijzer. De feiten duurden reeds sedert de maand maart.

Ziedaar de feiten.

Dergelijke betreurlijke gevallen komen bijna dagelijks voor, en maken in de dagbladen enkel het voorwerp uit van een drietal regels.

Waarom schrijven wij er hier meer over.

't Is eenvoudig ! Ware zulk feit in eene katholieke school voorgevallen ; ware de onderwijzer onder het een of het andere opzicht, als katholiek kunnen voorgesteld worden, het ware een gerucht geweest zonder einde in alle geuzenbladen van België.

Nu is zwijgen onverbeterlijk.

Eenigen zeggen eenvoudig niets. Anderen vermelden het in eenige woorden ; als ware het zonder het minste belang.

't Kan immers niet dienen in hunnen strijd tegen de katholieke scholen, de kerk en den Godsdienst.

LEVENSSTAAT VOOR JONGE LIEDEN. — VOLKSSCHOOL DER MIJNEN, BESTUURD DOOR DE AALMOEZENIERS VAN DEN ARBEID TE MARCHIENNE DOCHERIE. — Reeds meermalen hebben wij gezegd dat de nijverheids- en ambachtscholen, de Belgische nijverheid een groote stap hebben doen vooruitgaan, wijl door de jonge lieden na een grondig lager onderwijs genoten te hebben zich in de technische kennissen en in dan handen arbeid bedreven maken. Wij betreuren eveneens dat het vakkundig onderwijs der mijnen niet altijd met het nijverheids onderricht gepaard ging. Wel is het waar bezitten wij eenige zondag en avondscholen, waar op eene bijzondere wijze de mijnontginning bestudeerd wordt, maar iedereen moet bekennen dat deze inrichtingen niettegenstaande al de diensten die zij bewezen, ontoereikend zijn geworden om te voldoen aan de onmetelijke behoeften der nijverheid die zich dagelijks meer en meer uitbreidt ; deze vooruitgang neemt nog immer toe vooral sedert de ontdekking der rijke koollagen in de Kempen. In een rapport lezen wij eenige belangrijke aanduidingen aangaande de beweging van de Belgische koolnijverheid. In 1906 werden er in de koolputten 130,391 werklieden gebruikt, getal dat het cijfer van het vorige jaar met 4649 overtreft. Het getal der werklieden in den ondergrond gebezigd is met 1535 vermeerderd, dat van de oppervlakte met 114 terwijl het getal koolkappers van 24312 tot 25165 geklommen is, hetgeen een vermeerdering van 851 man maakt, de totale opbrengst der koolmijnen heeft 23,569,860 tonnen beloopen, vermeerdering van 1794,580 tonnen op den voorgaanden dienst.

Alhoewel de aanwerving der werklieden voor eene aldus aangroeiende opbrengst betrekkelijk gemakkelijk is, kan dit niet gezegd worden van het bijkomende personeel, d.w.z. meesters en bestuurders der werken hetgeen 't gevoelen van vele directeurs van koolputten is. Een natuurlijk gevolg hiervan is dat de bazen dikwijls verplicht zijn hunne gewichtigste belangen toe te vertrouwen aan mannen, die in het geheel niet bekwaam zijn, van zulke belangrijke ambten te bekleeden voor dewelke bijzondere kennissen gevorderd worden. Dit is het gevoelen van hen, die bevoegd over deze zaak kunnen oordeelen.

Wij hebben slechts de oogen te slaan op het analytiek verslag der zitting van de kamer van Volksvertegenwoordigers van den 4 Februari 1908 in dewelke een lid van de vergadering tengevolge van een mijnongeluk verklaarde, dat de opzichters de grootste mogelijke bevoegheid moesten hebben en dat zij bij de praktijk zekere bijzondere kennissen moesten bezitten en hij voegde er bij dat in eenige koolputten de bedienden niet op de hoogte van hun ambt waren. In dezelfde zitting betreurde de minister van Nijverheid en arbeid dat de bijzondere leergangen voor mijnwerkers in de avondscholen gegeven niet beter gevolgd werden. Inderdaad, wij kennen nijverheidstreken van meer dan 20,000 zielen waar slechts 4 of 5 leerlingen deze leergangen volgen.

Men moet hieruit besluiten dat deze scholen de tegenwoordige inrichtingen de gunst der mijnwerkers niets bezitten en om dezen staat van zaken te verhelpen, hebben de Aalmoezeniers van den arbeid van Marchienne Docherie over

---

KLAVER VAN VIER

Een roman uit den tijd van het Schrikbewind

8e vervolg.

Chauvelin hield haar gestadig in het oog, terwijl zij daar zat te luisteren naar de muziek, spelende met haren kostbaren waaier, hals en armen en coiffure flonkerend van heerlijke diamanten, het geschenk van den schatrijken echtgenoot, die lui en wijdbeens naast haar in den rooden fauteuil leunde. Marguérite was dol op muziek, en Orpheus verrukte haar. Zij was immers ook pas vijf-en-twintig, in den bloei harer jeugd. Zij werd gevleid, gevierd, aanbeden door alles wat in Londen den toon aangaf. En twee dagen te voren was de *Morning Star* teruggekeerd van Calais, met de tijding dat haar dierbare broeder veilig en wel daar aangekomen was, dat hij aan haar dacht en dat hij om harentwille voorzichtig zou zijn.

Wat wonder dan, dat zij voor het oogenblik, onder de bekoring van Gluck's heerlijk muziek, eens hare ontgoocheling vergat, eens niet dacht aan haren in rook vervlogen liefdedroom, noch aan de luie, goede nulliteit, die haar wel niet gelukkig had kunnen maken, maar haar ten minste overladen had met al de weelderigheden, welke geld verschaffen kan ?

Sir Percy was bij haar in de loge gebleven zoolang hij het welstaanshalve niet laten kon. Maar na 't eerste bedrijf reeds, toen een zwerm van bewonderaars zijne schitterende vrouw kwam complimenteeren, had hij zich uit de voeten gemaakt. Marguérite vroeg niet waar hij heen was. Zij had hare eigene hofhouding om haar heen, bestaande uit de *jeunesse dorée* van Londen. En juist had zij die allen weggezonden, om alleen te zijn met Gluck.

Daar stoorde haar in haar genot een bescheiden kloppen aan de logedeur.

— Binnen, zegde zij ongeduldig, zonder om te zien naar den indringer.

Chauvelin had zijne kans aangevat, zoodra hij zag dat zij alleen was, en nu gleed hij zachtjes binnen en stond achter Marguérite's stoel.

— Een enkel woord, citoyenne, fluisterde hij.

Marguérite keerde zich om, half verschrikt en half wrevelig.

— Heere, man, ge doet mij schrikken, zegde zij, met een glimlachje. Wat komt gij ongelegen ! Ik wil luisteren naar Gluck. Ik kan nu niet praten.

— Maar voor mij is dit de éénige gelegenheid om u eens te spreken, antwoordde Chauvelin kalm ; en, zonder verlof te vragen, zette hij zich op een stoel achter haar, zoodat hij haar in het oor kon fluisteren zonder anderen te storen en zonder in den donkeren achtergrond der loge te worden gezien. Dit is mijne éénige gelegenheid, herhaalde hij, toen zij hem met geen antwoord verwaardigde. Lady Blakeney is altijd zóó omringd, zóó gevierd door haar hof, dat een oude vriend moeilijk gehoor kan vinden.

— Hemel, man, zegde zij, zoek dan een andere gelegenheid. Ik ga na de opera naar het bal bij Lord Grenville. Gij waarschijnlijk ook. Daar wil ik u wel vijf minuten geven...

— Aan drie minuten in deze loge heb ik ook al genoeg, antwoordde Chauvelin kalm. En ik geloof dat gij verstandig zult doen met naar mij te luisteren, citoyenne St. Just.

Onwillekeurig huiverde Marguérite. Chauvelin sprak doodbedaard. Maar in zijne oogen was iets — iets indringerigs, iets valsch triomfantelijks — dat haar een voorgevoel aanjoeg van gevaar.

— Is dat een dreigement, citoyen ? vroeg zij.

— Neen, schoone dame, antwoordde hij galant. Enkel maar een schot in de lucht.

Hij wachtte even, loerend als de kat op de muis. Toen zegde hij bedaard :

— Uw broeder St.-Just, verkeert in gevaar.

Geen spier vertrok in Marguérite's schoone gelaat. Chauvelin kon slechts het profiel zien, want Marguérite zag naar het tooneel. Maar hij was een scherp waarnemer en hij bespeurde de plotselinge strakheid van de oogen, het verstijven van den mond, de scherpe spanning van de gansche gracieuse gestalte.

— Och, zegde zij met gemaakte lichtigheid, die vervelende politiek ! Kunt ge mij nu niet eens naar de muziek laten luisteren ?

En zij begon met hare hand op het kussen zenuwachtig de maat te tikken. Chauvelin verroerde zich niet. Hij zag maar die zenuwachtige handbeweging, voor hem het zekere bewijs dat zijn pijl doel getroffen had.

— Wel ? hernam Marguérite plotseling, met eene meesterlijke gespeelde onverschilligheid. Wat wilt ge dan eigenlijk ? Wat is dat met mijn broer ?

— Ik heb nieuws betreffende hem, dat u wel zal interesseeren. Maar vooraf moet ik u eene kleine opheldering geven. Mag ik ?

De vraag was overbodig. Hij voelde, hoewel Marguérite nog steeds haar hoofd van hem hield afgewend, dat elke zenuw in haar gespannen was om te hooren wat hij zou zeggen.

— Onlangs, citoyenne, toen ik de eer had u te Dover te ontmoeten, zoo begon hij, riep ik uwe hulp in voor Frankrijk. Uw antwoord was eene weigering. Maar sedert is er veel gebeurd. Binnen een paar reeds na onze ontmoeting geraakte ik in het bezit van zekere papieren, die mij inricht gaven in een plan tot het doen ontsnappen van weer een troepje Fransche aristocraten — onder anderen den verrader de Tournay — alles ingericht door dien duivelschen slimkop, den Klaver van Vier. Enkele draden van die geheimzinnige inrichting zijn mij zoo in handen gekomen — maar niet allen. En ik heb u noodig — neen, gij moet mij helpen om ook die te vinden.

Marguérite had met merkbaar ongeduld toegeluisterd. Nu haalde zij hare schouders op en zegde luchtig :

— Pah, man — heb ik u niet reeds gezegd dat ik noch met uwe intriges, noch met den Klaver van Vier iets wil te doen hebben ? Ik meende dat gij spraakt over mijn broeder...

— Een weinig geduld, bid ik u, burgeres, hernam Chauvelin onverstoorbaar. Twee heeren, Lord Anthony Dewhurst en Sir Andrew Foulkes waren dien zelfden avond in de *Visschers Rust* te Dover.

— Dat weet ik. Ik heb hen daar gezien.

— Nu, zij waren aan mijne spionnen reeds bekend als leden van die vervloekte liga. Sir Andrew Foulkes bracht de gravin de Tournay en hare kinderen over het Kanaal. Toen de beide jonge mannen alleen waren, hebben mijne helpers hen overrompeld, hen geboeid en hunne papieren afgenomen, die nu in mijn bezit zijn.

VIII.

In een oogwenk begreep nu Marguérite Blakeney het gevaar... Papieren ?... Was Armand onvoorzichtig geweest ?... De gedachte alleen reeds deed haar verstijven... Maar zij wilde dien man haren angst niet laten merken. Zij lachte dus en zeide lustig :

— Een prachtig stuk ! Overrompeling en berooving ! Dat had u hier in Engeland aan de galg kunnen helpen, mijn waarde heer !... En die papieren ? Waren zij interessant ?

— O ja, antwoordde Chauvelin. Maar ongelukkig, hoewel zij mij eenige draden in handen gaven, laten zij mij omtrent de identiteit van dien fameuzen Klaver van Vier nog in volslagen onwetendheid.

— Wel, hoe jammer ! spotte Marguérite. Dan zijt ge dus nog juist zoo wijs als te voren... Maar, hernam zij, een gemaakt geeuwen onderdrukkend..., wat heeft dat alles nu uitstaande met mijn broer ?

— Dat wou ik u juist zeggen, citoyenne. Onder de bedoelde papieren was een brief aan Sir Andrew Foulkes, geschreven door uw broeder, St-Just.

— En ?

— En uit dien brief blijkt, dat uw broeder niet alleen heult met de vijanden van Frankrijk, maar ook dat hij feitelijk een helper is, zoo niet een lid, van den bond van den Klaver van Vier.

De slag was eindelijk geslagen. Al dien tijd had Marguérite hem zien aankomen en had zij zich er op voorbereid gehouden, om geen schrik te verraden. Zij wist ook wel dat Chauvelin niet loog. Die brief van Armand, van den dwazen onvoorzichtigen Armand, was in Chauvelin's handen. Marguérite wist dit zoo zeker, alsof zij den brief met hare eigen oogen had gezien. Zij wist ook dat Chauvelin geen oogenblik zou aarzelen om, zoo hij zijn oogmerk niet bereikte, met behulp van dien brief Armand te vernietigen. Maar toch, dit alles wetende, bewaarde zij nog haar air van zorgelooze luchtigheid.

— Pah, man... wat een gekheid ! zegde zij. Armand onder ééne deken met dien raadselachtigen Klaver van Vier ? Armand een helper van die Fransche aristocraten, die hij haat en veracht ? Alles z u i v e r e verbeelding, mijn waarde !

— Versta mij wel, citoyenne, hernam Chauvelin met dezelfde onverstoorbare kalmte. Ik kan u verzekeren dat St-Just reddeloos gecompromitteerd is.

Marguérite zweeg. Zij zat roerloos, trachtende te denken, den toestand te overzien, te beramen wat er te doen was. Een daverend handgeklap, dat na eene aria van de primadonna losbarste, liet haar even den tijd.

— Chauvelin, zegde eindelijk Marguérite, maar nu zonder die tartende luchtigheid, die zij tot dusverre geheicheld had — Chauvelin, laten wij eens trachten elkaar goed te verstaan. Gij schijnt erg verlangend om de identiteit te ontdekken van Klaver van Vier, is 't niet ?

— Frankrijk's bitterste vijand, te gevaarlijker nog, omdat hij in het donker werkt.

— En ge verlangt van mij dat ik een beetje spionswerk zal doen, in ruil voor mijn broer Armand's veiligheid, niet waar ?

— Spionswerk ? — O foei, wat een leelijk woord ! En dat voor eene zoo verdienstelijke zaak — voor eene daad van vaderlandsliefde !... Zie eens hier, schoone dame — het eenige wat ik van u verlang is, dat gij zelf voor Armand St-Just « carte blanche » maakt door mij een kleinen dienst te bewijzen.

— En die is ?

— Wel enkel dat ge van nacht een oog voor mij in 't zeil houdt. Zie eens, onder de bij Sir Andrew gevonden papieren was dit klein briefje. Zie — en hij haalde uit zijne portefeuille een stukje papier en gaf het haar.

Het was hetzelfde snippertje, dat Sir Andrew vier dagen te voren op den grond had laten vallen, toen Chauvelin's handlangers hem overvielen. Marguérite las wat in eene krabbelige, blijkbaar verdraaide hand er op geschreven stond. Het waren slechts twee regels, luidende als volgt :

« Wij moeten elkaar niet meer dan strikt noodig ontmoeten. Gij hebt alle instructies van den 2den. Wenscht ge mij nog te spreken, dan ben ik op het bal bij G. »

— Wat moet dat beteekenen ? vroeg zij.

— Zie hier, citoyenne — dan zult gij het verstaan, zegde Chauvelin en hij wees in den hoek van het papier een vierbladerig klavertje.

— Aha ! De Klaver van Vier ! En « G's bal » beteekent Grenville's bal. Hij zal dus van avond op het bal van Lord Grenville verschijnen.

— Juist ! Zoo vat ook ik het op, citoyenne, hernam Chauvelin. Ge moet weten, Lord Antony Dewhurst en Sir Andrew Foulkes werden, na gekneveld en doorzocht te zijn, op mijn bevel overgebracht naar een eenzaam huis aan den Dover Road, dat ik opzettelijk daartoe gehuurd had. Daar bleven zij tot heden morgend gevangen. Maar zoodra ik dit snippertje papier gevonden had, was mijn plan, hen tijdig los te laten, zoodat zij nog naar Londen konden gaan tot het bijwonen van Lord Grenville's bal. Ge begrijpt, ze moeten hunnen leider heel wat te vertellen hebben en de door hem zelf aangeduide gelegenheid om hem aan te treffen, zullen zij dus niet verzuimen. Daarom vonden dezen morgend die twee jonge snaken de deuren van dit eenzame huis aan den Dover Road ongegrendeld, den cipier verdwenen, en op de binnenplaats een paar rappe paarden, gezadeld en getuigd. Ik heb hen nog niet gezien ; maar ik twijfel geen oogenblik of de heeren zijn ventre-à-terre naar Londen gedraafd. Ge ziet dus, citoyenne, hoe eenvoudig het alles is !

— O ja ! zegde Marguérite schamper. Doodeenvoudig voor u ! Even eenvoudig als dat gij een kieken den hals omdraait ! Maar het kieken zelf vindt het proces niet zoo eenvoudig !... Ge zet mij het mes op de keel en houdt een gijzelaar voor mijne gehoorzaamheid. Dat noemt gij eenvoudig. Ik niet !

— Met uw welnemen, citoyenne — zóó is het niet bedoeld. Ik bied u eene kans aan om uw broer te redden van de gevolgen zijner eigene dwaasheid.

('t Vervolgt.)